

SISÄLLYS

ALKUSANAT	9
POLKU RAJAN TAAKSE	13
Lönnrotin ja Ervastin jalanjäljillä	13
Kahteen suuntaan katsova Karjala	16
YKSI IMPERIUMIN TAKAPAJULOISTA	20
Jumalan unohtama kolkka	20
Leipää saalistamassa monella konstilla	23
VUODEN 1917 KUMOUSTEN KUMUT	25
TsaarINVALTA nurin	25
Itä-Karjalan miehet heti ajan hermolla	28
Ei valoa, ei vapahdusta	33
Lokakuun kaappauksen jälkeen	37
Viena omille teilleen	42

SYRJÄKULMASTA POLIITTISEEN	
POLTTOPISTEeseen JA SOTAAN	44
Katseet kaukokarjalaan	44
Suuri kuhina Murmanskissa	50
Kauhun tasapaino	52
Kalevalan laulumaita valloittamassa	56
Huonoin tiedoin kohti vienan kemiä	60
Itä-Karjalan kysymys Berliinin talutusköydessä	65
Vienan miehitys	68
RUOKA HEIMOHENKEÄ TÄRKEÄMPÄÄ	79
Pulaa jauhoista	79
Kirveellä kansaa kahtia	82
Brittien leipiin: Karjalan otrjadin synty	85
Väijytyssota Vienassa	93
Vuokkiniemen verilöyly	100
VALKOISET VENÄLÄISET TAVOITTELEVAT VALTAA	109
Karjalaiset brittejä höynäyttämässä	109
Itä-Karjalassa tartutaan tilaisuuteen	113
Ongelmia joka suunnasta	120
Karjalan otrjadin kurja loppu	125
Leivällä kiristämistä	132
KESÄLLÄ 1919 KAIKKI ON TOISIN	136
Uusia toiveita sorretun Karjalan vapautumisesta	136
Uhtuan oma »hallitus»	140
Suomen katse jälleen kohti Vienaan	143

VIENASTA SUOMEN SUURIN »SIIRTOMAA»	146
Raja melkein auki Suomeen päin	146
»Vapaalla Vienalla» ei vakiintunutta itärajaa	150
Suomen siirtomaa	152
Tapaus Tuomo Tuisku	154
Kansakoulunopettaja diplomaatiksi	162
»VAPAAN» VIENAN AIKA	168
Vienalaisia vedätettiin	168
Kalevalan laulumaat kiipelissä	171
Hädänalaiset vai ahneet heimoveljet	173
Pyitä, teeriä ja lampaannahkoja	
– osuuskauppatoimintaa Vienaan	176
Infrastruktuuria ja terveydenhuoltoa	181
Hankaluuksia hallituksessa	187
Viena uudestaan sisällissodan syöveriin	195
VIENALAISET YKSIMIELISESTI VALKOISIA	
VENÄLÄISIÄ VASTAAN	197
Liittolaiset luopuvat	197
Valkoisten venäläisten uho	199
Eero Lampio konsulina Murmanskissa	202
Valkoisten venäläisten tuho	204
Sievernoi romahtaa	210
UHKAKUVIA JA TOIVOA KEVÄÄLLÄ 1920	215
Vienassa toiveikkaissa tunnelmissa	215
Itä-Karjalan ensimmäiset maakuntapäivät	220
Oma hallitus ja suuria suunnitelmia	227

VIENAN ENSIMMÄINEN KANSANNOUSU	234
Kansannousun alkutahdit	234
Punaiset tulevat!	236
Karjalan väliaikainen hallitus pakenee Suomeen	239
Vienan väki taas hajallaan	242
Toiset maakuntapäivät Vuokkiniemessä	250
VERINEN VAPAUSSOTA	255
Taistelujen tie Jyväälahden rannalta Suomen rajalle	255
Kivijärven kahakka	259
Karjalan vapaaehtoinen vapautusarmeija	263
Painopisteeksi Pohjois-Viena	267
Kehno ja karvas kesäsota	274
Taistelu Hirvisalmella	278
Vapautusarmeijan viimeiset vaiheet	283
ITÄ-KARJALAN ITSEHALLINTOHAAVEET MURENEVAT	293
Hilippälän hallituksen tuskainen taival	293
Tarton rauhan vaikutukset	300
Raha ajaa heimohengen edelle	305
HISTORiantutkija Pekka Nevalainen	
IN MEMORIAM	310
LOPPUVIITTEET	312
LÄHTEET	344
HENKILÖHAKEMISTO	358